

Notitie

Concept

Contactpersoon Jessica Reurich

Datum 29 april 2008

Kenmerk N001-4579913RRC-mfv-V01

Natuurtoets Klaproosstraat 13 te Varsseveld

1 Inleiding

In opdracht van AMER adviseurs b.v. heeft Tauw een natuurtoets uitgevoerd op een locatie aan de Klaproosstraat 13 te Varsseveld. Aanleiding voor de natuurtoets is de geplande herinrichting van de locatie. Op de locatie is de gemeente Oude IJsselstreek voornemens een aantal tweekappers te bouwen. De locatie betreft een bouwlocatie waar men momenteel bezig is met de sloop van een voormalig schoolgebouw. Het plangebied is ongeveer één hectare groot.

De locatie ligt in de bebouwde kom van Varsseveld. Bijlage 1 bevat een weergave van het plangebied. Beschermde natuurgebieden zijn niet aanwezig in de nabije omgeving van de locatie. Daarom is alleen de Flora- en faunawet van toepassing op het voornemen. In de Flora- en faunawet is bescherming van inheemse dier- en plantensoorten vastgelegd. Een beschrijving van de Flora- en faunawet is opgenomen in bijlage 2.

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van de actuele natuurwaarden in en om het plangebied. In hoofdstuk 3 worden de mogelijke effecten van het voornemen beschreven. Hoofdstuk 4 bevat de conclusies van de natuurtoets.

2 Huidige natuurwaarden

2.1 Algemene beschrijving locatie

De locatie is circa één hectare groot en bevindt zich in kilometerhok 228-440. Aan de zuidzijde wordt het terrein begrensd door de Essenkampstraat, aan de oostzijde door de Haverstraat en aan de noordzijde door de Akkerstraat en ten westen loopt de Klaproosstraat. Verder bevindt het plangebied zich in de bebouwde kom van Varsseveld.

In de huidige situatie bevindt zich een bouwlocatie op de westelijke helft van het plangebied. Puin van het gesloopte voormalig schoolgebouw lag verspreid over de bouwlocatie. De oostelijke helft van het plangebied bestaat uit een speelveldje (gras) met doelpalen. Het plangebied wordt omgeven door verschillende bomen en struiken. Tussen het speelveldje en het bouwterrein bevindt zich een gemengde haag met ondermeer Laurierkers. Figuur 2.1 en 2.2 laten een impressie zien van de locatie.

Figuur 2.1 Resten van het schoolgebouw in het plangebied, gezien vanaf de Essenkampstraat

Figuur 2.2 Het speelveldje gezien vanaf de Akkerstraat

2.2 Soortbescherming

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet (zie bijlage 2). Voor de mogelijkheid van het verlenen van de ontheffing, wordt sinds 23 februari 2005 in de Flora- en faunawet onderscheid gemaakt tussen drie categorieën beschermde soorten:

1. De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling (tabel 1-soorten)
2. Extra beschermde soorten ('tabel 3-soorten'): de Habitatrictlijnsoorten en een selectie van de zwaardere categorieën van de Rode lijsten (deze zijn inmiddels alle gepubliceerd in de Staatscourant)
3. Een tussencategorie, de resterende beschermde soorten (tabel 2-soorten). Hiervoor geldt een vrijstelling wanneer wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode. In andere gevallen moet voor deze soorten een ontheffing worden gevraagd

Voor een nadere beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar bijlage 2.

Aan de hand van de volgende gegevens is de mogelijke aanwezigheid van beschermde dier- en/of plantensoorten bepaald:

- Vrij beschikbare gegevens van het Natuurloket (www.natuurloket.nl)
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen (zie literatuurlijst)
- Verspreidingsgegevens van amfibieën en reptielen (www.ravon.nl)
- Een oriënterend veldbezoek op 25 april 2008

Het oriënterende veldbezoek is erop gericht te controleren in hoeverre soorten waarvan op basis van literatuurgegevens wordt aangenomen dat deze aanwezig kunnen zijn, daadwerkelijk voorkomen in het plangebied of in hoeverre het plangebied voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen.

Per soortgroep wordt in de onderstaande paragrafen ingegaan op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten.

2.2.1 Flora

Ruim 100 plantensoorten worden beschermd door de Flora- en faunawet. Volgens het Natuurloket komen in kilometerhok 228-440 geen tabel 2- en 3- soorten flora voor. Wel komen er volgens het Natuurloket drie tabel-1 soort flora voor. Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstellingsregeling voor ruimtelijke ontwikkelingen; dit houdt in dat voor aantasting van deze tabel 1-soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd.

Ter plaatse van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen geschikte groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten aangetroffen.

2.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten worden strikt beschermd door de Flora- en faunawet (tabel 3). Volgens de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, et al, 1992) kunnen de volgende vleermuissoorten in de ruime omgeving van het plangebied voorkomen:

- Gewone baardvleermuis
- Watervleermuis
- Meervleermuis
- Gewone dwergvleermuis
- Ruige Dwergvleermuis
- Rosse vleermuis
- Laatvlieger
- Gewone grootoorvleermuis

De Gewone Baardvleermuis, de Watervleermuis, de Meervleermuis, de Ruige dwergvleermuis, en de Rosse vleermuis worden niet op of in de directe omgeving van de locatie verwacht in verband met het ontbreken van een voor hen geschikt biotoop.

In het plangebied worden geen vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen verwacht omdat inmiddels geen bebouwing meer aanwezig is. Mogelijk bevinden zich wel vaste verblijfplaatsen van vleermuizen als Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger in de huizen die het plangebied omgeven. Ook bevinden zich in en rond het plangebied gemengde hagen en bomen welke een geleidend element kunnen vormen in vliegroutes van vleermuizen. Tevens heeft het plangebied mogelijk een functie als foerageergebied voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Tijdens het oriënterende veldbezoek op 25 april 2008 zijn geen (beschermd) zoogdieren waargenomen. Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het kilometerhok waarbinnen het plangebied ligt, niet is onderzocht op aanwezigheid van zoogdieren. Volgens de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, et al, 1992) komen in de nabije omgeving van het plangebied algemeen voorkomende zoogdiersoorten als Ree, Vos, Konijn en verschillende muizensoorten voor. Het Konijn en de een aantal muizensoorten kunnen voorkomen in het plangebied. Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstellingsregeling voor ruimtelijke ontwikkelingen; dit houdt in dat voor aantasting van deze tabel 1-soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd.

Tevens kun de tabel 2-soorten Eekhoorn en Steenmarter voorkomen in de directe omgeving van het plangebied. In het plangebied worden deze soorten niet verwacht omdat het geschikte biotoop ontbreekt en inmiddels geen bebouwing meer aanwezig is.

2.2.3 Vogels

Tijdens het broedseizoen worden vogels beschermd door de Flora- en faunawet. Daarnaast worden zowel tijdens als buiten het broedseizoen vaste verblijfplaatsen van vogels beschermd (zie bijlage 2 voor een toelichting op het begrip 'vaste verblijfplaatsen' van vogels). De Flora- en faunawet hanteert geen standaardperiode voor het broedseizoen van vogels. De meeste vogels in dorpen, steden en bossen broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Sommige vogelsoorten, zoals de blauwe reiger en de bosuil, beginnen al in februari te broeden en bepaalde (zang) vogels broeden nog in augustus. Op het moment dat er inheemse broedvogels bezig zijn met hun broedproces, mogen er geen versturende werkzaamheden of activiteiten plaatsvinden, dus ongeacht de periode van het jaar.

De locatie en de omgeving ervan bestaan uit de bebouwde kom van Varsseveld. In de begroeiing rond en in het plangebied kunnen broedlocaties van algemeen voorkomende vogelsoorten aanwezig zijn. Tevens heeft het plangebied mogelijk een functie als foerageergebied voor algemeen voorkomende vogelsoorten. Vaste verblijfplaatsen (jaarrond beschermd) van vogels (bijvoorbeeld nesten van uilen, horsten van roofvogels en holen van spechten) zijn niet aangetroffen tijdens het oriënterende veldbezoek. Deze worden ook niet verwacht op de locatie.

2.2.4 Amfibieën

Alle inheemse amfibieënsoorten worden beschermd door de Flora- en faunawet. Volgens de gegevens van het Natuurloket is het plangebied slecht onderzocht op aanwezigheid van amfibieën. Er is 1 tabel 1-soort waargenomen.

Tabel 2- en 3-soorten worden niet verwacht in het plangebied, gezien het ontbreken van voor hen geschikte biotopen. Op basis van het biotoop worden alleen algemeen voorkomende soorten als Gewone pad en Bruine kikker verwacht ter plaatse van de locatie en de nabije omgeving daarvan. Gezien het ontbreken van oppervlaktewater bevat het plangebied geen geschikte voortplantingsbiotopen. De locatie heeft hooguit een functie als overwinteringslocatie voor de algemeen voorkomende amfibieën (tabel 1-soorten).

2.2.5 Reptielen

Ook alle inheemse reptielensoorten worden beschermd door de Flora- en faunawet. Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt niet is onderzocht op het voorkomen van reptielen. Uit gegevens van Ravon blijkt dat de tabel 3-soorten Zandhagedis en Hazelworm en de tabel 2-soort Levendbarende hagedis voorkomen in de omgeving van Varsseveld. De locatie bevat echter geen geschikte verblijfplaatsen en/of leefgebieden voor reptielen, deze worden daarom niet verwacht op de locatie.

2.2.6 Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater komen er geen vissen voor in het plangebied.

2.2.7 Insecten

Een aantal insectensoorten wordt beschermd door de Flora- en faunawet. Het betreft enkele aan specifieke biotopen gebonden soorten. Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het kilometerhok slecht is onderzocht op het voorkomen van dagvlinders; er zijn geen beschermde dagvlinders aangetroffen. Op het voorkomen van libellen is het kilometerhok niet onderzocht.

Specifieke biotopen voor bijzondere beschermde dagvlinders zijn bijvoorbeeld schrale hooilanden of structuurrijke heiden [Akkermans et al., 2001]. Dergelijke biotopen ontbreken in het plangebied, waarmee het voorkomen van populaties van beschermde dagvlinders in het plangebied zeer onwaarschijnlijk is.

Net als het geval is bij beschermde dagvlinders, zijn ook de bijzondere beschermde libellen gebonden aan specifieke biotopen. Dergelijke biotopen zijn bijvoorbeeld matige voedselarme wateren (zoals vennen), veenplassen of verlandingszones van laagveenmoerassen of van hoogveen- en heidevennen [Dijkstra et al., 2002]. De planlocatie voldoet in het geheel niet aan deze criteria, waarmee het voorkomen van populaties van bijzondere beschermde libellen in het plangebied zeer onwaarschijnlijk is.

Beschermde overige insecten (mieren, slakken, et cetera) worden evenmin verwacht op de locatie.

2.2.8 Overzicht beschermde soorten

In tabel 2.1 is de waarde van het plangebied en van de directe omgeving voor beschermde soorten samengevat.

Tabel 2.1 Beschermde dier- en plantensoorten die kunnen worden verwacht in, of in de nabije omgeving van het plangebied

Soortgroep	Beschermde soorten
Flora	Geen beschermde soorten (tabel 1, 2 of 3 soorten) verwacht.
Vleermuizen	Mogelijk vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen in bebouwing in directe omgeving van plangebied, in plangebied worden vaste verblijfplaatsen niet verwacht. Plangebied heeft mogelijk functie als foerageergebied voor vleermuizen. In en rond het plangebied bevinden zich landschappelijke elementen welke een geleidend element kunnen vormen in vliegroutes van vleermuizen.
Overige zoogdieren	Mogelijk voorkomen van algemene tabel 1-soorten muizen en Konijn.
Vogels	Functie als foerageergebied en broedgebied van algemeen voorkomende vogelsoorten. Geen vaste verblijfplaatsen van vogels aanwezig.

Concept

Kenmerk N001-4579913RRC-mfv-V01

Soortgroep	Beschermde soorten
Amfibieën	Plangebied heeft hooguit een functie als overwinteringslocatie voor de algemeen voorkomende amfibieën (tabel 1-soorten).
Reptielen	Geen reptielen verwacht en/of aangetroffen
Vissen	Geen
Insecten	Geen strikt beschermde soorten verwacht en/of aangetroffen

3 Inschatting van effecten

3.1 Beschrijving voornemen

Het voornemen bestaat uit een herinrichting van het plangebied. Het plangebied is circa één hectare groot. In de huidige situatie bevindt zich op de westelijke helft van het plangebied een voormalige bouwlocatie waarop veel puin van een voormalig schoolgebouw aanwezig is. Men is in het plangebied het puin aan het opruimen. De oostelijke helft van het plangebied bestaat uit een speelveldje (gras). Het plangebied wordt omgeven door verschillende bomen. Het speelveldje en de bouwlocatie worden van elkaar gescheiden door een gemengde haag.

Mogelijk zullen enkele bomen in het plangebied worden gekapt en zullen (delen van) hagen verdwijnen. Op de locatie is gemeente Oude IJsselstreek voornemens een aantal tweekappers te bouwen.

3.2 Effecten op beschermde soorten

Beschermde planten, reptielen, vissen en ongewervelden worden niet verwacht op de locatie. Deze soortgroepen worden daarom niet meegenomen in de effectbeschrijving.

3.2.1 Zoogdieren

Vleermuizen

Mogelijk bevinden zich in de bebouwing rond het plangebied vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. In het plangebied bevinden zich geen geschikte locaties voor vaste verblijfplaatsen van vleermuizen.

Negatieve effecten op foerageergebieden en vliegroutes van lokale populaties van vleermuizen worden gezien de zeer geringe omvang van het voornemen niet verwacht. Er zal dus geen sprake zijn van overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet.

Overige Zoogdieren

Het plangebied heeft mogelijk een functie voor algemeen voorkomende soorten (tabel 1-soorten). Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstellingsregeling voor ruimtelijke ontwikkelingen. Wel dient rekening te worden gehouden met de Zorgplicht (zie bijlage 2).

Concept

Kenmerk N001-4579913RRC-mfv-V01

3.2.2 Vogels

Mogelijk wordt de begroeiing in en rond het plangebied gebruikt door broedende vogels. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Op het moment dat beschermde inheemse broedvogels bezig zijn met hun broedproces, mogen er geen versturende werkzaamheden of activiteiten (bijv. kappen van bomen, bouwrijp maken van terreinen) plaatsvinden of worden opgestart, dus ongeacht de periode van het jaar.

3.2.3 Amfibieën

Het plangebied bevat geen geschikte voortplantingsbiotopen voor amfibieën en heeft hooguit een functie als overwinteringslocatie voor de algemeen voorkomende amfibieën (tabel 1-soorten). Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen. Wel moet worden gewerkt volgens de Zorgplicht (zie bijlage 2).

4 Conclusies

AMER adviseurs b.v. heeft Tauw opdracht gegeven een natuurtoets uit te voeren op een locatie aan de Klaproosstraat 13 te Varsseveld. Doel van de natuurtoets is inzicht geven in de consequenties die de natuurbeschermingswetgeving heeft ten aanzien van de geplande herinrichting van de locatie. Er is alleen getoetst aan de Flora- en faunawet.

De mogelijke aanwezigheid van beschermde dier- en/of plantensoorten is bepaald aan de hand van gegevens uit diverse bronnen. Daarnaast is op 25 april 2008 een oriënterend veldonderzoek uitgevoerd door Tauw.

De volgende conclusies kunnen worden getrokken:

- Ter plaatse van het plangebied kunnen tabel 1-soorten zoogdieren en amfibieën voorkomen. Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstellingsregeling voor ruimtelijke ontwikkelingen (geen ontheffing nodig)
- Versturende werkzaamheden, zoals het kappen van bomen, bouwrijp maken van terreinen, dienen buiten het broedseizoen van vogels te worden uitgevoerd
- Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de Zorgplicht van de Flora- en faunawet (zie verder bijlage 2)

Literatuur

[Akkermans, R.W., R.A.J. Pahlplatz & K. Veling, 2001]

Dagvlinders in Limburg, Verspreiding en ecologie 1990-1999. Natuurhistorisch Genootschap in Limburg (Maastricht) & De Vlinderstichting (Wageningen). Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht. '

[Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]

Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Dijkstra, K. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002]

De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

[Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]

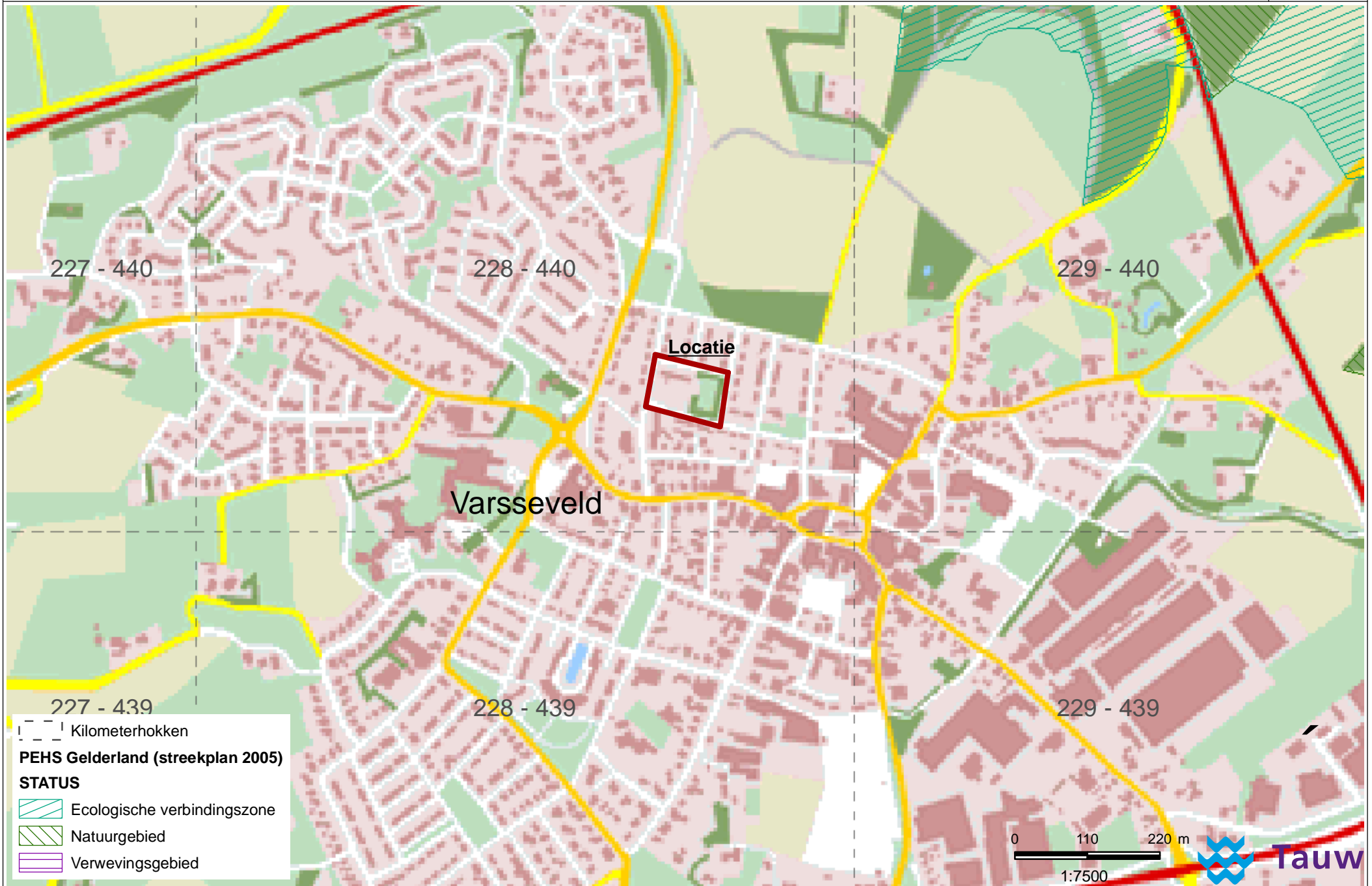
Atlas van de Nederlandse vleermuizen (2^e druk). Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

www.natuurloket.nl

www.ravon.nl

Bijlage 1

Overzichtskaart beschermde gebieden

Bijlage 2

Toelichting natuurbeschermingswetgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is ook *buiten* beschermde natuurgebieden van kracht. De Flora- en faunawet voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland aanwezige dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en ruim 100 plantensoorten zijn te vinden op lijsten, die deel uitmaken van de Flora- en faunawet.

Op grond van de Flora- en faunawet is het bijvoorbeeld verboden: 'nesten, hollen of andere voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren' (artikel 11 Flora- en faunawet). Ook is het verboden: 'dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten' (artikel 10 Flora- en faunawet). Ten slotte is het verboden: 'planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen' (artikel 8 Flora- en faunawet). Als er sprake is van aantasting, is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alleen toegestaan met een ontheffing van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voor een groot aantal beschermde soorten geldt echter sinds 23 februari 2005 een vrijstelling.

Voordat kan worden gestart met de werkzaamheden geeft de wet aan dat de volgende handelingen moeten worden doorlopen:

- Bepaling van de waarde van de locatie en haar directe omgeving voor (beschermde) planten- en diersoorten
- Bepaling van de effecten van de voorgenomen plannen op die soorten en hun leefgebieden
- Bepaling van de mogelijkheden om rekening te houden met die soorten en leefgebieden: naarmate er beter rekening kan worden gehouden met deze leefgebieden zal het uiteindelijke effect geringer zijn. De maatregelen die het effect verkleinen worden wel verzachtende of 'mitigerende' maatregelen genoemd
- Eventueel een vervolgtraject, wanneer mitigerende maatregelen onvoldoende blijken te zijn. Onderdeel hiervan kan uitwerking van compenserende maatregelen zijn

Voor de mogelijkheid van het verlenen van de ontheffing, wordt sinds 23 februari 2005 onderscheid gemaakt tussen drie categorieën beschermde soorten:

1. Extra beschermde soorten ('tabel 3-soorten'): de Habitatrictlijnsoorten en een selectie van de zwaardere categorieën van de Rode lijsten (deze zijn inmiddels alle gepubliceerd in de Staatscourant)
2. De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling (tabel 1-soorten)

-
3. Een tussencategorie, de resterende beschermde soorten (tabel 2). Hiervoor geldt een vrijstelling wanneer wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode. In andere gevallen moet voor deze soorten een ontheffing worden gevraagd

Extra beschermde soorten ('tabel 3-soorten'). Voor extra beschermde soorten kan alleen ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen worden verleend indien aan de volgende criteria wordt voldaan:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing; dat betekent dat er alternatieven (voor de locatie of vorm van de activiteit) onderzocht moeten worden voor de in het geding zijnde activiteit
- Er is sprake van de belangen, vermeld in artikel 75, lid 4, sub a of genoemd in artikel 2 van Vrijstellingsbesluit. Een essentiële ontheffingsgrond voor een plan komt naar voren in artikel 2 van het Vrijstellingsbesluit. Ontheffing kan worden verleend indien er sprake is van 'dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale en economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort. Indien de gunstige staat van de betrokken soort(en) in het geding komt, dienen maatregelen te worden genomen om de instandhouding te garanderen. Schade op individuniveau dient te worden voorkomen. Dat kan door compenserende, maar ook mitigerende (verzachtende) maatregelen te nemen. Of er en welke compenserende en/of mitigerende maatregelen nodig zijn, kan de Minister van LNV in de voorschriften bij de ontheffing aangeven. Compensatie van schade aan biotopen van soorten die zijn vermeld in bijlage I van de Vogelrichtlijn of bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet zijn afgerond voordat kan worden gestart met het plan

Algemeen voorkomende beschermde soorten ('tabel 1-soorten')

Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling.

Overige beschermde soorten ('tabel 2-soorten')

Voor de overige beschermde soorten kan door LNV ontheffing worden verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie-niveau). Indien de gunstige staat van instandhouding van de soort wel in het geding komt, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden getroffen.

Voor initiatiefnemers van onder andere ruimtelijke ontwikkelingen die individueel of gezamenlijk beschikken over een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode die aangeeft op welke wijze rekening wordt gehouden met beschermde soorten geldt voor deze soorten eveneens een vrijstelling.

Vogels

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten (zie verder onder punt 1). Daarnaast worden vaste verblijfplaatsen van vogels beschermd zowel tijdens als buiten het broedseizoen (zie verder onder punt 2).

1. Niet elke vogel broedt in de meimaand. Sommige vogelsoorten, zoals de blauwe reiger en de bosuil, beginnen al in februari te broeden en bepaalde (zang) vogels broeden nog in augustus. De meeste vogels in dorpen, steden en bossen broeden echter ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Moerasvogels en andere watervogels broeden meestal tussen 1 april en 15 augustus. Op het moment dat beschermde inheemse broedvogels bezig zijn met hun broedproces, mogen er geen versturende werkzaamheden of activiteiten plaatsvinden, dus ongeacht de periode van het jaar
2. Vaste verblijfplaatsen van vogels zijn jaarrond beschermd; voor het aantasten van vaste verblijfplaatsen van vogels dient een ontheffing te worden aangevraagd. Vaste verblijfplaatsen zijn nesten/holen/holten waar vogels jaarlijks naar terugkeren om er te broeden en/of waarvan ze gedurende een groot deel van het jaar gebruik maken als verblijfplaats. Nesten van de volgende vogels worden beschouwd als vaste verblijfplaats (tenzij het nest definitief verlaten is):
 - (boombewonende) roofvogels: Sperwer, Buizerd, Havik, Wespendif, Boomvalk, Rode wouw, Zwarte wouw, Torenavalk, Zeearend en Slechtvalk
 - Uilen: Kerkuil, Steenuil, Bosuil, Ransuil en Oehoe
 - Holen van alle inheemse spechten
 - Raaf en Zwarte kraai
 - Kolonievogels: Blauwe reiger en Roek
 - Ooievaar, Gierzwaluw, Boerenzwaluw, Huiszwaluw en Grote gele kwikstaart (soorten die grotendeels of geheel van menselijke activiteiten afhankelijk zijn; hieronder vallen ook enkele uilen en roofvogels). Het vervangen, repareren of in de directe omgeving verplaatsen van een kast voor soorten die grotendeels of geheel van menselijke activiteiten afhankelijk zijn, wordt niet gezien als een overtreding van artikel 11 zolang er maar nestgelegenheid beschikbaar blijft

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen:

- Artikel 2, lid 1: een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, evenals voor hen directe leefomgeving
- Artikel 2, lid 2: de zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Rode lijst

De Rode lijsten hebben geen wettelijk beschermde status. Soorten die op de Rode lijst zijn geplaatst, zijn niet per definitie ook beschermd: deze soorten zijn alleen beschermd als ze ook in de Flora- en faunawet als beschermde soort zijn opgenomen.